

OSKRBA VRTNIH RASTLIN Z VODO

Zalivanje je velikokrat asociacija na mukotrпно delo, ki ga moramo opraviti vsak dan znova. Največkrat se ob besedi zalivanje spomnimo na vsakodnevno škropljenje po vrtni trati ali vsakodnevno zalivanje cvetličnih loncev in korit na dvorišču ali balkonu. Vendar vrtnе rastline ob pravilni pripravi zemlje pred sajenjem in pravilni izbiri rastlin še zdaleč niso tako zahtevne in tudi na dopust lahko mirno odidemo brez bojazni, da bodo med tem naše rastline žejne.

Bradate perunike imajo v zemlji zadebeljeno koreniko z rezervo vode in zato jih suša zlepa ne prizadene.

Tla so lahko sposobna zadržati veliko padavinske vode in jo potem postopoma oddati rastlinam, če so dovolj globoka in imajo glinasto peščeno sestavo in vsebujejo dovolj humusa, da se razvije grudičasta struktura. Taka tla so rahla in se ne zaskorjijo in njih površina ne razpoka ob izsuševanju. Nasprotno so plitva peščena tla tako propustna, da padavinska voda iz njih hitro odteče in potem rastline v tleh nimajo rezerve vode. Podobno se obnašajo tudi šotna tla. Težka glinasta tla sicer zadržijo mnogo vode, vendar ob izsuševanju močno razpokajo in skozi razpoke potem voda izhlapeva in se izgublja v zrak. Če skrbimo, da so takšna tla na površini vedno zrahljana, bodo

V vrtu, ki je zasnovan sonaravno je oskrba rastlin z vodo skozi večji del leta v glavnem dosežena s padavinami. Zalivamo le takrat, ko nastopi daljše obdobje brez padavin. Pri tem sploh ni pomemben letni čas, saj se sušna obdobja lahko pojavijo kadarkoli. Ljudje nismo žejni samo poleti, ko je vroče in tudi za rastline velja podobno. Pri presoji, kdaj je potrebno vrtnim rastlinam pomagati pogasiti žejo z zalivanjem, pa je potrebno poznati in upoštevati kar nekaj dejstev. Različni tipi tal, različne lastnosti rastlin in in različni vremenski pogoji imajo tu seveda odločilno vlogo.

Mnogo je sort netreskov in vsi preživijo na vročem soncu v plitvi zemlji tudi brez zalivanja.

Volnati čišljak z dlakami na listih preprečuje izhlapevanje vode in velja za izjemno skromnega.

izgube vode zelo zmanjšane. Vendar je takšna obdelava težkih tal možna le na njivi in v zelenjadnem vrtu, na vrtni trati in v nasadu trajnic pa to ni možno. Zato je zelo pomembno, da na vrtu poskrbimo za globoka, rahla in humusna tla, v katerih se bodo mnoge rastline počutile dobro tudi, če jih bomo zalivali le, kadar bodo nastopile močnejše suše.

Rastline so v naravi prilagojene na razpoložljivo vodo na različne načine. Zato v naravi najdemo na različnih rastiščih različne rastline. Na kamnitem in sušnem krasu raste drugačno drevje, grmičevje in zeljnato rastlinje, kot na vlažnih rastiščih ob dolinskih rekah. Zato je pri izbiri vrtnih rastlin pomembno pred saditvijo vedeti, kakšna tla

imamo, oziroma jih lahko ustvarimo in koliko vode v njih lahko pričakujemo po naravni poti, koliko pa je lahko zagotovimo z zalivanjem. Tem danim in pričakovanim pogojem torej prilagodimo izbor rastlin že od vsega začetka, da ne bomo potem razočarani.

Na vremenske pogoje žal ne moremo vplivati, zato pa jih lahko in jih moramo spremljati, da bi z zalivanjem pravočasno intervenirali, če se izkaže za potrebno. Predvsem je treba vedeti, da poleg velikih poletnih vročin na izsuševanje tal močno vpliva tudi veter, tako poleti kot pozimi. Zlasti nekatere vrtno rastline s plitvimi koreninami, ki so zimzelene, izgubljajo vodo s transpiracijo tudi pozimi ob močnih vetrovih pospešeno in marsikdaj za njihovo zimsko umiranje krivimo mraz, v resnici pa jih lahko umori zimska suša.

Zelo veliko je vrtnih rastlin, tako med drevjem, grmovnicami, kot tudi med trajnicami, ki prav lepo preživijo tudi brez zalivanja, so pa kljub temu hvaležne za pomoč v obliki 'vodnih dodatkov' ob suši in nam to skrb poplačajo z lepšim izgledom, bolj bogatim in dalj časa trajajočim cvetenjem.

Tekst:

Jožica Golob-Klančič

univ. dipl. ing. hort.

Fotografije:

Mojca Rehar Klančič

univ. dipl. ing. agr.